

Dodavatel nemůže změnit ceníkový produkt na spotový jednostranným oznámením

Řada dodavatelů energií se snaží převést zákazníky z běžných ceníkových či fixovaných produktů na tzv. spotové ceny. Způsob stanovení ceny přitom často mění jednostranným oznámením, podobně jako by šlo o prostou úpravu ceníku. Takový postup může být v rozporu se zákonem.

Energetický regulační úřad (ERÚ) před spotovými produkty opakovaně varuje. Ačkoliv zákon takové produkty přímo nezakazuje, pro spotřebitele [představují velké riziko](#). Spotové produkty totiž nemají pevný ceník. Ceny dodávky se u nich určují podle vzorce, který bezprostředně odráží ceny na burze. A burzovní ceny v současnosti rychle rostou.

„Pokud se na ERÚ dovolá spotřebitel a stěžuje si na násobné zvyšování záloh, typicky za tím stojí právě spotový produkt. Ty se dnes těší oblibě zvláště u menších dodavatelů, kteří nemají dostatečné finanční rezervy a riziko cenových výkyvů přenášejí na zákazníky,“ upozorňuje **Ladislav Havel, člen Rady ERÚ**.

Někteří spotřebitelé na podobnou nabídku přistoupili dobrovolně, ať už podepsali novou smlouvu nebo dodatek ke smlouvě stávající. V současnosti se však množí případy, kdy se dodavatelé snaží odběratele převést na spotové produkty pouze na základě oznámení. Takové oznámení se přitom často tváří, jako by šlo o změnu ceny nebo drobnou úpravu smluvních podmínek, v souladu se zákonem i s původní smlouvou. Typickým argumentem dodavatelů bývá mimořádná situace na trhu s energiemi. Tento postup však může být, a ve většině případů také bývá, v rozporu se zákonem, který vymezuje situace, kdy může dodavatel smlouvu jednostranně změnit.

„Vše je otázkou původní smlouvy, zda takto výraznou změnu dodavateli výslovně umožňuje. Tady už totiž nejde jen o možnou jednostrannou změnu, kterou připouští zákon a upravuje náležitosti oznámení. Zjednodušeně by se dalo říct, že dodavatel nabízí smlouvu úplně novou, a to nemůže udělat jen tak. Se spotřebitelem se musí dohodnout a získat jeho souhlas. V opačném případě půjde o změnu neúčinnou,“ vysvětluje **Markéta zemanová, členka Rady ERÚ**, a dodává: *„Smlouvy se musí plnit. Budeme-li řešit následné spory mezi dodavateli a spotřebiteli, budeme se držet této zásady vyplývající z občanského zákoníku.“*

Pokud je zákazníkovi takováto změna pouze (jednostranně) oznámena a původní smlouva takový postup výslovně neumožňuje, musí se proti ní ohradit a sdělit dodavateli, že ji považuje za neúčinnou.

ERÚ ve spolupráci s Ministerstvem průmyslu a obchodu připravuje úpravu energetického zákona, která zpřísní podmínky, za kterých dodavatelé mohou spotové produkty nabízet. V první řadě by spotřebitelé měli získat možnost podobné produkty kdykoliv vypovědět bez sankce, i kdyby šlo o smlouvy na dobu určitou. Úřad také navrhuje přísnější pravidla pro výpočet záloh, tak aby se počítaly zpětně, z již známých cen, nikoliv podle odhadů budoucího vývoje.

„Pokud nabídkami spotových produktů někteří dodavatelé přenáší své obchodní riziko na spotřebitele, zamezil by náš návrh přinejmenším tomu, aby takové firmy případným neúměrným navyšování záloh ještě pokrývaly riziko nedostatečného cash flow. I když ERÚ vnímá tíživou situaci také na straně dodavatelů, nelze ji řešit na úkor spotřebitelů, kteří jsou z principu slabší smluvní stranou,“ říká **Ladislav Havel**.

Doplňující informace, stanovisko ERÚ ke spotovým cenám (ze dne 6. září 2022):

[Spotové ceny nelze vůči spotřebitelům uplatňovat prostřednictvím jednostranné změny smlouvy](#)

Kontakt:

Energetický regulační úřad
www.eru.cz

sídlo úřadu

A: Masarykovo náměstí 5, 586 01 Jihlava
T: 564 578 666, E: podatelna@eru.cz

Kontakt pro média:

Michal Kebort
tiskový mluvčí ERÚ

dislokované pracoviště Praha

A: Jankovcova 1566/2b, 170 00 Praha 7
M: 724 060 790, E: tiskove@eru.cz